

CONDITIONALITEIT - INLEIDING

2025

De conditionaliteit behoort samen met ecoregelingen, agromilieuklimaatmaatregelen en de beheerovereenkomsten tot de basispijlers van de nieuwe groene architectuur van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, die invulling geeft aan de hogere milieu- en klimaatambities.

- ▶ Conditionaliteit omvat normen voor een goede landbouw- en milieuconditie van landbouwgrond alsook beheerseisen voortvloeiend uit de Europese wetgeving.
- ▶ Landbouwers die rechtstreekse betalingen ontvangen of steun voor agromilieuklimaatmaatregelen of beheerovereenkomsten moeten de conditionaliteit naleven om administratieve sancties te vermijden.

1 WAT IS DE CONDITIONALITEIT

De conditionaliteit bouwt verder op de randvoorwaarden uit de vorige GLB-periode, maar om de hogere milieu- en klimaatambitie van het gemeenschappelijk landbouwbeleid waar te maken, zijn er enkele belangrijke wijzigingen aangebracht. Met het verdwijnen van de vergroeningsbetaling uit het vorige GLB, zijn de voorwaarden voor het verkrijgen van de vergroeningsbetaling in de conditionaliteit geïntegreerd. Ook zijn er enkele nieuwe elementen toegevoegd.

Alle landbouwers die rechtstreekse betalingen ontvangen of die steun krijgen voor het nemen van agromilieuklimaatmaatregelen, met inbegrip van de beheerovereenkomsten, moeten de verplichtingen opgenomen in de conditionaliteit naleven om eventuele sancties te vermijden.

U bent als landbouwer verantwoordelijk voor de naleving van de conditionaliteit op elk perceel dat u gedurende de campagne in gebruik heeft. Echter, wanneer u een perceel overlaat aan een overnemer of overneemt van een overlater die geen landbouwer is die rechtstreekse betalingen of agromilieuklimaatbetalingen ontvangt, dan bent u gedurende de gehele campagne verantwoordelijk voor de naleving van de conditionaliteit, dus ook in de periodes tijdens dewelke u het perceel niet zelf in gebruik heeft.

Net zoals de randvoorwaarden is de conditionaliteit opgebouwd uit enerzijds beheerseisen voortvloeiend uit Europese wetgeving en anderzijds uit normen voor een goede landbouw- en milieuconditie.

Deze laatste normen zijn opgebouwd rond de thema's klimaat, water, bodem en biodiversiteit & landschap. Bij de beheerseisen gaat het over de thema's milieu, volksgezondheid, gezondheid van planten en dierenwelzijn.

2 WAT ZIJN DE GEVOLGEN WANNEER IK NIET VOLDOE AAN DE VERPLICHTINGEN VAN DE CONDITIONALITEIT

Bij niet-naleving van de conditionaliteit wordt de steun met een bepaald percentage verminderd. Is een eerste niet-naleving het gevolg van een nalatigheid van de landbouwer? Dan wordt de steun in principe verlaagd met 3%. Afhankelijk van de ernst, de omvang en het permanente karakter van de niet-naleving kan dat percentage worden aangepast tot 1% of 10%. Betreft het een herhaling van een niet-naleving binnen een periode van drie opeenvolgende jaren? Dan wordt het verlagingspercentage 10%. Bij verdere herhaling wordt de inbreuk vanaf dan als opzettelijk beschouwd.

Betreft het een opzettelijke niet-naleving van één van de normen of beheerseisen? Dan wordt de steun in principe verlaagd met ten minste 15%. Afhankelijk van de ernst, de omvang of het permanente karakter van die opzettelijke niet-naleving kan dat verlagingspercentage worden verhoogd tot maximaal 100%. In de fiche 'Administratieve sancties Conditionaliteit' vindt u meer uitgewerkt hoe de administratieve sanctie zal toegepast worden.

3 LANDBOUWERS MET EEN LANDBOUWAREAAL TOT EN MET 10 HA

Landbouwers met een landbouwareaal van maximaal 10 hectare zijn vrijgesteld van specifieke controles op de naleving van de verplichtingen binnen de conditionaliteit en zullen dan ook niet langer administratieve sancties opgelegd krijgen voor het niet-naleven van de conditionaliteitsverplichtingen. Om te bepalen of aan deze voorwaarde is voldaan wordt het totale landbouwareaal (= bouwland + blijvend grasland + blijvende teelten), zowel in Vlaanderen als Wallonië in rekening gebracht.

Let op! Heel wat verplichtingen binnen de conditionaliteit zijn ook vervat in andere Vlaamse en federale regelgeving. De bevoegde instanties blijven wel controleren op de naleving van deze verplichtingen en sancties in het kader van de handhaving blijven mogelijk.

4 WELKE INFORMATIE VIND IK TERUG OP DE VERZAMELAANVRAAG OF HET E-LOKET?

De verzamelaanvraag vermeldt of een perceel een specifieke status heeft en/of het in speciale beschermingszones ligt. Deze informatie is belangrijk in het kader van de conditionaliteit. Volgens de status of ligging van een perceel zijn er immers specifieke voorwaarden van toepassing.

5 WAAR VIND IK MEER INFORMATIE?

Op de website van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij vindt u onder Informatie bij de verzamelaanvraag per maatregel informatiefiches met de meest recente informatie.

Op de webpagina '[Conditionaliteit](#)' vindt u de fiches van de verschillende normen voor een goede landbouw en milieuconditie en de beheerseisen, een algemene checklist en ook de verschillende formulieren met betrekking tot erosie.

Contacteer 02 214 48 48 of mail naar info@lv.vlaanderen.be voor bijkomende informatie.

6 AANDACHTSPUNTEN

6.1 EROSIEPERCELEN

Het is niet nodig om een strook grasland naast een erosieperceel af te splitsen om zo te voldoen aan de erosievoorwaarden in de conditionaliteit. Als het grasland langs het bouwland (grasland) voldoet aan de voorwaarden dan moet er geen aparte strook afgesplitst worden van dit grasland.

ADMINISTRATIEVE SANCTIES CONDITIONALITEIT

'Conditionaliteit' is de nieuwe term voor de randvoorwaarden uit het vorige GLB waarin ook al een aantal 'normen voor een goede landbouw en milieuconditie' (GLMC) waren opgenomen. De verplichtingen zijn nog meer gericht op verduurzaming en omvatten ook verplichtingen die in het vorige GLB golden voor het ontvangen van de vergroeningspremie.

De conditionaliteit vormt samen met de ecoregelingen, de agromilieuklimaatmaatregelen en de beheerovereenkomsten, de basispijlers van de nieuwe groene architectuur, die invulling geeft aan de hogere milieu- en klimaatambities van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

Het niet-naleven van de conditionaliteit geeft aanleiding tot administratieve sancties waarbij een deel van de steun tot mogelijks de volledige steun niet wordt uitbetaald.

1 GEVOLGEN BIJ NIET-NALEVEN VAN DE CONDITIONALITEIT

Indien bij controle (hetzij ter plaatse, hetzij via een administratieve controle) wordt vastgesteld dat de landbouwer aan één of meer voorwaarden van de conditionaliteit niet voldoet, zal er afhankelijk van de ernst, omvang en permanent karakter van de niet-naleving een verlaging op de uitbetaling van de premies van het kalenderjaar waarin de niet-naleving heeft plaatsgevonden, toegepast worden. Wanneer wordt vastgesteld dat dezelfde niet-naleving (ononderbroken) gedurende meerdere kalenderjaren (binnen 3 opeenvolgende kalenderjaren) heeft plaatsgevonden, zal een verlaging toegepast worden in elk kalenderjaar waarin de niet-naleving heeft plaatsgevonden.

Deze administratieve sanctie heeft zowel invloed op de rechtstreekse inkomenssteun (basisbetaling, betaling aan jonge landbouwers, herverdelende betaling, premie voor duurzame zoogkoeienhouderij en de ecoregelingen) als op de betalingen van de agromilieu- en klimaatmaatregelen en beheersovereenkomsten van het Vlaams GLB strategisch plan.

Let wel, als een landbouwbedrijf na een controle eventueel een verlaging in het kader van de conditionaliteit krijgt opgelegd, betekent dit niet dat de gevolgen die door andere instanties (hetzij leefmilieuadministraties of het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen) kunnen worden opgelegd (boetes, juridische opvolging, ...) in het kader van hun eigen werking, komen te vervallen.

Een administratieve sanctie (verlaging) in het kader van de conditionaliteit, kan enkel worden toegepast als de niet-naleving betrekking heeft op de landbouwactiviteit of het bedrijf van de begunstigde. Een verlagingpercentage bepaalt de hoeveelheid waarmee de steun in datzelfde kalenderjaar wordt verlaagd. Dit percentage wordt bepaald na evaluatie van de ernst, de omvang, het permanente karakter en de herhaling van de niet-naleving.

1.1 NALATIGHEID VAN DE LANDBOUWER

Als de niet-naleving het gevolg is van een nalatigheid van de landbouwer, wordt de steun in principe verminderd met 3%. Afhankelijk van de ernst, de omvang en het permanent karakter van de niet-naleving kan dit percentage verlaagd worden tot 1% of verhoogd worden tot maximaal 10% ingeval de niet-naleving ernstige gevolgen heeft of een direct risico vormt voor de volksgezondheid of diergezondheid. Indien de niet-naleving geen of slechts onbeduidende gevolgen heeft, kan in bepaalde gevallen geoordeeld worden om geen administratieve sanctie toe te passen.

De verlagingpercentages van alle niet-nalevingen worden vervolgens bij elkaar opgeteld, maar met een maximum tot 5% binnen eenzelfde kalenderjaar indien geen van de niet-nalevingen ernstige gevolgen heeft of met een maximum tot 10% binnen eenzelfde kalenderjaar indien minstens één van de niet-nalevingen ernstige gevolgen heeft of een direct risico vormt voor de volksgezondheid of diergezondheid.

1.2 HERHALING VAN EEN NIET-NALEVING

Bij een eerste herhaling van dezelfde niet-naleving wordt een verlagingpercentage van 10 % toegepast. Een herhaling van een niet-naleving wordt gedefinieerd als een meer dan eenmaal binnen een periode van drie opeenvolgende jaren geconstateerde niet-naleving van dezelfde beheerseis of norm, mits de landbouwer van de eerdere niet-naleving in kennis gesteld is en de mogelijkheid gehad heeft om de nodige maatregelen te nemen.

De verlagingpercentages van alle herhalingen worden vervolgens bij elkaar opgeteld, maar met een maximum tot 20% binnen eenzelfde kalenderjaar.

Een verdere herhaling van dezelfde niet-naleving zal beschouwd worden als een opzettelijke niet-naleving met een verlagingpercentage van minstens 15%.

1.3 OPZETTELIJKE NIET-NALEVING

Als de niet-naleving van één van de voorwaarden van de conditionaliteit het gevolg is van opzet, wordt in principe een verlagingpercentage toegepast van 15%. Dit percentage kan, afhankelijk van de ernst, de omvang of het permanente karakter van deze opzettelijke niet-naleving, verhoogd worden tot maximaal 100%.

De verlagingpercentages van alle opzettelijke niet-nalevingen worden vervolgens bij elkaar opgeteld met een maximum tot 100% binnen eenzelfde kalenderjaar.

2 AANSPRAKELIJKHEID

Als bij een controle een niet-naleving van de conditionaliteit wordt vastgesteld, wordt de verlaging van de steun toegepast bij de landbouwer aan wie de niet-naleving toe te schrijven is of die verantwoordelijk is voor het perceel.

De landbouwer die het perceel in de verzamelaanvraag heeft aangegeven zal dus niet meer aansprakelijk gesteld worden voor een niet-naleving begaan door de overnemer of overlater, tenzij deze overnemer of overlater geen landbouwer is of geen steunbetalingen ontvangt.

CONDITIONALITEIT – BEHOUD BLIJVEND GRASLAND

(GLMC 1)

////////////////////////////////////
Blijvend grasland slaat veel koolstof op in de bodem. Het behoud van het areaal blijvend grasland is dus belangrijk in de strijd tegen de klimaatverandering.

- ▶ Zolang de ratio blijvend grasland / totaal landbouwareaal met niet meer dan 3% daalt ten opzichte van de referentieratio 2018, zijn er geen specifieke verplichtingen
- ▶ Wanneer de ratiodalering meer dan 3% bedraagt, komt er een omzettingsverbod voor blijvend grasland en zullen landbouwers die blijvend grasland hebben omgezet verplicht worden, opnieuw blijvend grasland aan te leggen.

1 VERPLICHTINGEN IN HET KADER VAN DE ALGEMENE REGELING VOOR HET BEHOUD VAN BLIJVEND GRASLAND

De concrete verplichtingen in 2025 hangen af van de waarde van de Vlaamse ratio blijvend grasland. De ratio wordt berekend op basis van de subsidiabele percelen van alle Vlaamse actieve landbouwers die rechtstreekse betalingen ontvangen. Het is de verhouding van het areaal blijvend grasland ten opzichte van het totale areaal landbouwgrond. De waarde van de Vlaamse ratio blijvend grasland wordt in elke campagne vergeleken met de Vlaamse ratio voor het referentiejaar 2018. In functie van het resultaat van deze vergelijking zullen de concrete verplichtingen voor uw bedrijf verschillen.

- ▶ Ratio is **met niet meer dan 3% gedaald** t.o.v. referentiejaar 2018

In dat geval moet u op uw bedrijf in 2025 geen bijkomende specifieke verplichtingen nakomen bovenop het strikte behoud van percelen die als ecologisch kwetsbaar blijvend grasland zijn aangeduid, volgens de verplichtingen van GLMC 9 en 10.

- ▶ Ratio is **met meer dan 3% gedaald** t.o.v. referentiejaar 2018

In dat geval:

- > Mag u op uw bedrijf in 2025 en 2026 geen enkel perceel blijvend grasland omzetten.
- > Moet u eventueel (naargelang u in de voorgaande jaren percelen blijvend grasland omzette of niet) blijvend grasland heraanleggen.
 - * De administratie zal actieve landbouwers die in 2025 beschikken over een perceel dat volgens de verzamelaanvraag in 2024 of 2023 nog blijvend grasland was, verplichten om het omgezette areaal gedeeltelijk of volledig heraan te leggen.
Als heraanleg op de oorspronkelijke percelen niet mogelijk is, mag u een overeenkomstige oppervlakte als grasland inzaaien of een perceel dat u al in de voorgaande jaren met gras ingezaaid heeft, aanduiden. In deze gevallen zullen de percelen vanaf 2026 als 'blijvend grasland' beschouwd worden en moeten ze ook voor de volgende vijf opeenvolgende jaren als blijvend grasland behouden

blijven wanneer het een nieuw met gras ingezaaid perceel betreft. Een perceel dat al als grasland was aangegeven, moet u minstens zo lang als grasland behouden tot de termijn van vijf jaar is volgemaakt. De herinzaai moet uiterlijk op de uiterste indieningsdatum van de verzamelaanvraag voor 2026 gerealiseerd zijn.

- * Als het niet volstaat om terug te kijken naar 2024 en 2023 om de ratiotaling onder de 3% te krijgen, zal de inzaaiverplichting ook opgelegd worden op percelen die in de campagne 2022 of vroeger nog blijvend grasland waren.
- > Percelen die blijvend grasland zijn geworden als gevolg van een vrijwillig engagement, zoals een ecoregeling, een agromilieuklimaatmaatregel of een beheerovereenkomst zijn vrijgesteld van de herinzaaiverplichting of het omzettingsverbod.
- > De administratie zal u hiervan op de hoogte brengen in het laatste kwartaal van 2025.

2 WELKE INFORMATIE VIND IK TERUG OP DE VERZAMELAANVRAAG OF HET E-LOKET?

Elk perceel dat u gedurende een periode van vijf opeenvolgende jaren aanhoudt als 'Grassen en andere kruidachtige voedergewassen', wordt 'Blijvend grasland' (BG).

De administratie kent de status 'BG' toe aan een perceel, op basis van de gewascodes die u de voorbije jaren in de verzamelaanvraag aan dat perceel heeft toegekend.

Een perceel krijgt de status 'BG' als het **gedurende vijf opeenvolgende jaren** (onafhankelijk van wie het perceel aangeeft,) wordt aangegeven met een teeltcode voor grassen en andere kruidachtige voedergewassen. Het gaat om volgende codes:

- ▶ 9 onverharde landingsbaan of veiligheidszones op vliegvelden
- ▶ 60 grasland
- ▶ 601 zaaizaad grassen
- ▶ 63 graskruidenmengsel
- ▶ 638 festulolium
- ▶ 660 grasluzerne
- ▶ 700 grasklaver
- ▶ 745 mengsel van gras en vlinderbloemigen (andere dan grasklaver of grasluzerne)
- ▶ 955 graszoden
- ▶ 9823 weiland met niet-oogstbare bomen (> 200 bomen/ha)
- ▶ 9827 weiland met oogstbare hoogstambomen (> 200 bomen/ha)
- ▶ 9828 natuurlijk grasland met onderhoud
- ▶ 9829 natuurlijk grasland zonder onderhoud

Deze status kunt u raadplegen via de elektronische verzamelaanvraag op het e-loket op de pagina 'Conditionaliteit' – 'Blijvend grasland'.

Omgezette percelen blijvend grasland kan u raadplegen via de aparte grafische laag 'Referentiepercelen blijvend grasland' in de verzamelaanvraag op het e-loket onder de laagkiezer (linksboven) op de kaart.

3 OMZETTEN PERCEEL BLIJVEND GRASLAND

Allereerst moet u omzichtig omspringen met uw areaal blijvend grasland. Door het omzetten van blijvend grasland kan de Vlaamse ratio blijvend grasland met meer dan 3% dalen waardoor een algemeen omzettingsverbod van kracht wordt en u verplicht zal worden om opnieuw blijvend grasland aan te leggen.

Een perceel blijvend grasland dat niet aangeduid is als EKBG, zou dus zolang de daling van de Vlaamse ratio blijvend grasland minder dan 3% bedraagt, mogen geploegd worden, maar naast de verplichtingen in het kader van deze GLMC-norm moet u ook rekening houden met de bepalingen van het Natuurdecreet. Niet alle graslanden die onder de bescherming van het Natuurdecreet vallen, zijn immers aangeduid als EKBG.

Wanneer u een perceel dat geen EKBG is, toch zou willen omzetten, moet u dus steeds nagaan of dit ook volgens de natuur- of andere wetgeving mogelijk is. De 'Checklist bij het omzetten en ploegen van graslanden' kan daarbij helpen. U vindt de checklist op de webpagina '[Conditionaliteit](#)'. Via de datavindplaats van Digitaal Vlaanderen kunnen op geopunt ([Datavindplaats | Vlaanderen.be](#) – tab catalogus – zoek op 'HPG' – open op geopunt-kaart) alle 'historische permanente graslanden en andere permanente graslanden beschermd door natuurwetgeving' worden geraadpleegd (dus zowel aangeduid als EKBG als daarbuiten). De percelen die rood kleuren op de kaart kunnen dus bijkomend niet worden omgezet of geploegd, deze die oranje kleuren, kunnen enkel mits aanvraag van een vergunning worden gewijzigd.

Het niet naleven van het verbod op het wijzigen van de vegetatie of de omgevingsvergunningplicht voor vegetatiewijziging is meteen een inbreuk op de conditionaliteit, namelijk op de beheerseis voortvloeiend uit de Habitat- en Vogelrichtlijn (zie fiche Conditionaliteit – Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (RBE 3 en RBE 4) op de webpagina '[Conditionaliteit](#)').

CONDITIONALITEIT – BESCHERMING VAN WETLANDS EN VEENGEBIEDEN (GLMC 2)

Wetlands en veengebieden zijn belangrijke reservoirs van organische koolstof in de bodem. Het behoud van deze koolstofstocks is van belang in de strijd tegen de klimaatverandering.

- ▶ Verbod op het omzetten, omploegen draineren van graslanden gelegen in veengebieden en wetlands

1 VERPLICHTINGEN TER BESCHERMING VAN WETLANDS EN VEENGEBIEDEN

- ▶ Graslanden gelegen in wetlands en veengebieden mogen niet omgezet, niet geploegd en niet gedraineerd worden. Ook het verbranden van de vegetatie en turfwinning zijn niet toegelaten in deze gebieden.
- ▶ Op basis van de natuurwetgeving zijn wetlands en veengebieden zowel binnen als buiten Natura 2000-gebieden beschermd aangezien er een verbod geldt op het wijzigen van de vegetatie van o.a. vennen en heiden, moerassen en waterrijke gebieden, met inbegrip van hoog- en laagveen. Dit verbod op het wijzigen van de vegetatie betekent concreet dat elke handeling die een impact heeft op de typische vegetatie van wetlands en veengebieden niet zijn toegelaten, met inbegrip van drainage.
- ▶ Voor zover de handelingen niet verboden zijn volgens het voorgaande punt, geldt er ook een vergunningsplicht voor het rechtstreeks of onrechtstreeks wijzigen van de waterhuishouding door drainage, ontwatering, dichten, alsook het wijzigen van het overstromingsregime van vegetatie in verschillende bestemmingsgebieden met ecologische waarde volgens de ruimtelijke planning in Vlaanderen.
- ▶ Binnen Natura 2000-gebieden zijn alle blijvend graslanden gelegen in wetlands en veengebieden al aangeduid als ecologisch kwetsbaar. Deze ecologisch kwetsbare blijvende graslanden mogen conform GLMC 9, niet omgezet noch omgeploegd worden. Aangezien ze ook onder het verbod op het wijzigen van de vegetatie vallen, is drainage niet toegelaten.
- ▶ Het naleven van het verbod op het wijzigen van de vegetatie en de vergunningsplicht voor het wijzigen van de vegetatie, beide op basis van de natuurwetgeving, maken deel uit van de beheerseisen die voortvloeien uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (RBE 3 & 4).

2 WELKE INFORMATIE VIND IK TERUG OP DE VERZAMELAANVRAAG OF HET E-LOKET?

De laag met aanduiding wetland/veenengebieden is beschikbaar op het e-loket. Het percentage (range) van overlapping van perceel met de betreffende laag wordt weergegeven.

CONDITIONALITEIT – HANDHAVING ORGANISCH

BODEMMATERIAAL (GLMC 3)

////////////////////////////////////
Een goede bodemstructuur staat garant voor een bodem in goede conditie. Het organische koolstofgehalte is samen met de zuurtegraad een belangrijke indicator voor de bodemstructuur van een landbouwperceel.

- ▶ Stoppels mogen na het oogsten niet afgebrand worden, behalve om fytosanitaire redenen.
- ▶ Minstens één geldig analyseresultaat OC en pH per schijf van 5 ha areaal landbouwgrond exclusief grasland en permanente bedekking.
- ▶ Bij een te laag OC-gehalte: advies dat bij het analyseresultaat is gevoegd, aantoonbaar volgen.
- ▶ Bij een te lage pH-waarde: bekalken en dit kunnen aantonen.

1 NORM STOPPELBEHEER OP BOUWLAND

Na de oogst mogen stoppels en oogstresten niet afgebrand worden. Zo kunnen deze bijdragen tot de opbouw van organische stof in de bodem. Van dit verbod kan enkel afgeweken worden wanneer het afbranden opgelegd wordt vanuit fytosanitair oogpunt.

2 NORM AANTAL ANALYSERESULTATEN C EN PH

De bodemvruchtbaarheid en de bodemstructuur zijn essentiële voorwaarden voor een bodem in goede conditie. Een goede bodemstructuur garandeert een goede ontwikkeling van het wortelstelsel. Dit is belangrijk voor de begingroei van het gewas. Van een goede start profiteert het gewas tijdens de rest van zijn ontwikkeling. Een goed ontwikkeld wortelgestel kan de aangeboden voedingsstoffen optimaal benutten zodat de mestgift verminderd kan worden.

Aangezien de zuurtegraad (pH) en het gehalte aan organische koolstof (OC) in belangrijke mate de bodemstructuur beïnvloeden en perceelsgebonden zijn, zijn zij een geschikte indicator hiervoor. Een regelmatige representatieve grondontleding moet u dan ook de noodzakelijke kennis over de bodemvruchtbaarheid en de bodemstructuur verschaffen.

Om die reden moet u de zuurtegraad en het gehalte aan organische koolstof van een aantal van uw percelen, die geen grasland zijn of die geen permanente bedekking hebben, laten bepalen door een erkend laboratorium. U moet de bijhorende analyseresultaten, verkregen via gestandaardiseerde staalname- en analysemethoden, kunnen voorleggen. Bovendien zorgt u over de jaren heen dat de ontleding gebeurt voor alle percelen van uw bedrijf door middel van een rotatiesysteem.

Elk analyseresultaat is vijf jaar geldig. Wanneer het organische koolstofgehalte onder de limietwaarde/actiegrens ligt, moet u op dat perceel voor de komende vijf jaar ieder jaar minstens de minimale

dosis effectieve organische koolstof toedienen zoals beschreven in het analyseresultaat dat zich baseert op de code van goede praktijk bodembescherming. In het analyseresultaat staat dit advies voor het organische koolstofgehalte gerapporteerd onder de vorm van een minimale jaarlijkse aanbreng van effectieve organische koolstof (kg C/ha). U moet zelf jaarlijks bijhouden en kunnen aantonen hoe u dit advies op het betrokken perceel heeft opgevolgd.

Wanneer uit de analyseresultaten blijkt dat de zuurtegraad van een perceel onder de limietwaarde ligt dan moet u het perceel bekalken volgens het advies gegeven op basis van het analyseresultaat. U moet kunnen aantonen hoe u aan dit advies gevolg hebt gegeven.

Afhankelijk van uw totale areaal landbouwgrond exclusief grasland en permanente bedekking moet u per begonnen schijf van vijf hectare minstens één geldig analyseresultaat kunnen voorleggen.

Het vereiste minimumaantal geldige analyses wordt bijkomend begrensd door het aantal aangegeven percelen landbouwgrond die geen grasland zijn of geen permanente bedekking hebben.

Onder percelen met een permanente bedekking verstaan we:

- ▶ teelten onder glas of in loods (in de verzamelaanvraag aangeduid met de gespecialiseerde productiemethodes):
 - > SER: serres met teelt in volle grond;
 - > SGM: serres met teelt op groeimedium;
 - > NPO: niet-permanent overkapte teelt op groeimedium;
 - > CON: teelt op groeimedium in open lucht (bv. containervelden);
 - > CIV: teelt in containers op/in volle grond (bv. chrysanten);
 - > LOO: loods (voor plantaardige productie, bv. witloof);
 - > LVG: loods volle grond.
- ▶ teelten die meerdere jaren op het perceel aanwezig blijven. Dit zijn de teelten die het volledige jaar een bedekking bieden (code JT in de kolom 'erosiegevoeligheid van de teelt' in bijlage van de toelichting bij de verzamelaanvraag) alsook de meerjarige teelten (code MT in diezelfde kolom).

De lijst met erkende laboratoria kunt u terugvinden op de pagina ['Overzichtslijsten Erkende personen, bedrijven en opleidingscentra'](#) van de website van het beleidsdomein Omgeving onder 'Erkende laboratoria in de discipline bodem, deeldomein bodembescherming' of kan u opvragen door contact op te nemen met het Agentschap Landbouw en Zeevisserij via het telefoonnummer 02 214 48 48 of via het mailadres info@lv.vlaanderen.be.

3 WELKE INFORMATIE VIND IK TERUG OP DE VERZAMELAANVRAAG OF HET E-LOKET?

Op het e-loket is het minimumaantal geldige analyses waarover u moet beschikken, vermeld.

4 AANDACHTSPUNTEN

Elk analyseresultaat is vijf jaar geldig, te rekenen vanaf de datum waarop de staalname is uitgevoerd. Vergeet niet tijdig de analyse aan te vragen zodat datum van de nieuwe staalname vóór of aansluit op het te vervallen analyseresultaat.

Enkel analyseresultaten waarbij de staalname is uitgevoerd op een perceel dat geen grasland is of dat geen permanente bedekking heeft, zijn geldig. Het analyseresultaat telt wel mee wanneer er achteraf tijdens geldigheidsperiode het betrokken perceel grasland is of een permanente bedekking heeft.

Wanneer het organische koolstofgehalte onder de limietwaarde/actiegrens ligt, moet u steeds de mestwetgeving volgen bij het volgen van het advies organische koolstof beschreven in het analyseresultaat dat zich baseert op de code van goede praktijk bodembescherming. Ook door aanpassingen in het teeltplan kunt u aan het advies gevolg geven, bijvoorbeeld door de inzaai van groenbedekkers of te kiezen voor teelten met een hoge aanvoer van effectieve organische koolstof.

U moet zelf het bewijs van opvolging van het advies bij een te lage organische koolstofgehalte of een te lage zuurtegraad op het perceel bijhouden. U moet kunnen aantonen dat het advies binnen de periode van geldigheid van het analyseresultaat is opgevolgd. Concreet voor de opvolging van een te lage koolstofgehalte moet u kunnen aantonen dat er elk jaar voor de periode van vijf jaar voldoende organische koolstof op het betreffende perceel is aangebracht.

CONDITIONALITEIT – BUFFERSTROKEN LANGS WATERLOPEN

(GLMC 4)

Bufferstroken spelen een belangrijke rol in het voorkomen van verontreiniging van waterlopen. Ze beperken de afspoeling van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen van het perceel naar de waterlopen.

Te respecteren langs alle waterlopen:

- ▶ 1 m teeltvrije strook
- ▶ 3 m pesticidevrije strook
- ▶ 5/10 m bemestingsvrije strook

1 NORM

Langs alle waterlopen moet u, landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud, de volgende bufferstroken respecteren:

- ▶ 1 m teeltvrije strook (geen grondbewerking, bovenop de hierna vermelde beperkingen op het gebruik van pesticiden en bemesting);
- ▶ 3 m pesticidevrije strook;
- ▶ 5 m bemestingsvrije strook (10 m langs hellingen en in gebieden die behoren tot het Vlaams Ecologisch Netwerk). Bemesting is verboden, met uitzondering van bemesting door rechtstreekse uitscheiding bij begrazing.

Deze verplichtingen zijn van toepassing op alle landbouwgebruikspcelen die gelegen zijn langs alle Vlaamse waterlopen, inclusief ontwaterings- en irrigatiesloten en waterlopen die gedurende een deel van het jaar opdrogen. Vlaamse waterlopen zijn opgenomen in de Vlaamse Hydrografische Atlas (VHA).

2 WELKE INFORMATIE VIND IK TERUG OP DE VERZAMELAANVRAAG OF HET E-LOKET?

De waterlopen opgenomen in de Vlaamse Hydrografische Atlas (VHA) worden in het blauw voorgedrukt op de fotoplannen van de verzamelaanvraag (blauw gearceerde polygonen of blauwe stippellijnen).

Op de fotoplannen zijn eveneens paars gearceerde polygonen terug te vinden. Dit zijn de oppervlaktewaterlichamen die niet als waterloop zijn opgenomen in de VHA. Langs deze oppervlaktewaterlichamen moet u op basis van de beheerseisen voortvloeiend uit de kaderrichtlijn Water (RBE 1), eveneens een 1 m teeltvrije strook en een 5 m (10 m) bemestingsvrije strook respecteren. Ook moet u op basis van de beheerseisen voortvloeiend uit de verordening voor het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen (RBE 7) een pesticidevrije strook van minstens 1 m respecteren.

3 AANDACHTSPUNTEN

Op de 1m teeltvrije strook langs alle waterlopen mogen er geen grondbewerkingen zijn en geen teelten staan, bovenop de hierboven vermelde beperkingen op het gebruik van pesticiden en bemesting.

Op de pesticidevrije strook langs alle waterlopen mag er geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt worden. Pleksgewijze bestrijding van akkerdistel is hier niet toegelaten, via maaibeheer kunt u akkerdistels op pesticidevrije stroken bestrijden indien u dit wenst.

Aanvullend op deze norm geldt als beheerseis voortvloeiend uit de richtlijn duurzaam gebruik van pesticiden (RBE 8) vanaf 2025 op percelen gelegen in gebiedstype 2 of gebiedstype 3 en waarop als hoofdteelt een nitraatgevoelige teelt wordt verbouwd en die gelegen zijn langs waterlopen die opgenomen zijn in de Vlaamse Hydrografische Atlas, een verbod op het gebruik van pesticiden in de oeverzone en binnen vijf meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van de waterloop. Daarenboven mag er ook geen nitraatgevoelige teelt aanwezig zijn in deze 5 meter strook (zie beheerseisen voortvloeiend uit de nitraatrichtlijn (RBE 2)).

Zowel met behulp van de LV-Agrilens-app als via het Geoloket Landbouw kunt u terugvinden tot welk gebiedstype volgens de mestwetgeving een bepaald perceel behoort. Daar vindt u ook de waterlopen terug die zijn opgenomen in de Vlaamse Hydrografische Atlas (VHA) via de laag 'water – 3m fytovrij/1 m teelt- en 5 of 10 m mestvrij als blauw gearceerde polygonen of blauwe stippellijnen.

CONDITIONALITEIT – BODEMBEWERKINGSBEHEER OM EROSIË TEGEN TE GAAN (GLMC 5)

////////////////////////////////////
Bodemerosie vermindert de bodemvruchtbaarheid en de opbrengsten op lange termijn, draagt bij tot het ontstaan van modderstromen en overmatige ruimings- en baggerspecie.

- ▶ Op percelen met een hoge en zeer hoge erosiegevoeligheid moeten maatregelen toegepast worden uit vier maatregelpakketten, afhankelijk van de teelt en erosiegevoeligheid.

1 NORM

Op percelen met een zeer hoge en hoge erosiegevoeligheid (paars en rood) bent u verplicht om maatregelen te nemen om erosie tegen te gaan; afhankelijk van het type teelt en de erosiegevoeligheid van het perceel moet u maatregelen kiezen uit 4 maatregelenpakketten.

De erosiegevoeligheid van een perceel wordt bepaald door het beleidsdomein Omgeving bevoegd voor bodembescherming op basis van de modelmatige berekening van de gemiddelde potentiële jaarlijkse erosie per hectare aan de hand van de herziene universele bodemverliesvergelijking of RUSLE (Revised Universal Soil Loss Equation). Op die manier wordt zowel hellingsgraad, hellingslengte en bodemtype in rekening gebracht. Er zijn zes erosiegevoeligheidsklassen: zeer hoog (paars), hoog (rood), medium (oranje), laag (geel), zeer laag (lichtgroen) en verwaarloosbaar (groen).

Landbouwers die aan de hand van een analyse van een bodemstaal kunnen aantonen dat het koolstofgehalte minstens 1,7% bedraagt en de pH zich in de optimale zone bevindt (zie tabel 1), kunnen een aanvraag indienen bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij om de erosiegevoeligheid van het desbetreffende perceel dat geen blijvend grasland is, met één klasse te laten dalen. Dit kan via het mailadres 'info@lv.vlaanderen.be' of via het postadres van de regio's 'Agentschap Landbouw en Zeevisserij – dienst Coördinatie Controle - Koning Albert II-laan 15 bus 363, 1210 Brussel'.

De monsterneming en analyse van het bodemstaal wordt uitgevoerd door een erkend laboratorium in de discipline bodem, deeldomein bodembescherming.

Bodemtype	Optimale zone zuurtegraad (pH KCl)
Zand	5,0 - 6,0
Zandleem	5,5 - 6,5
Leem	6,5 - 7,5
Klei	7,0 - 8,0

Tabel 1: Optimale pH-zone volgens bodemtype.

De bodemanalyse heeft een geldigheidsduur van vijf jaar vanaf de datum waarop de staalname heeft plaatsgevonden. De herklassering van een perceel loopt per kalenderjaar: ze vangt aan op 1 januari van het jaar waarin de aanvraag voor herklassering wordt goedgekeurd en eindigt op 31 december van het jaar dat voorafgaat aan de einddatum van de maximale geldigheidsduur van de bodemanalyse. Als het perceel van vorm verandert, blijft de herklassering geldig voor zover het perceel voor minstens 80% overlapt met het oorspronkelijk perceel waarop de staalname die aan de basis lag voor de herklassering, is uitgevoerd.

Alle landbouwteelten zijn opgedeeld in de volgende vier teeltcategorieën:

- ▶ teelten die het jaar rond een volledige bedekking van de bodem bieden, bv. grasland;
- ▶ teelten ingezaaid vóór 1 januari, bv. wintergranen;
- ▶ teelten ingezaaid na 1 januari, bv. suikerbieten, maïs, groenten, ruggenteelten;
- ▶ meerjarige teelten, bv. fruitteelt, boomkwekerij.

Tot welke teeltcategorie een teelt behoort, is terug te vinden in de kolom erosiegevoeligheid van de 'Tabel teeltcodes - combinaties ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen' onder de rubriek 'Perceelsaangifte en teeltcodes' op de webpagina ['Tabellen'](#) bij de verzamelaanvraag 2025 van de website van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.

2 VERPLICHTINGEN OP PERCELEN MET EEN ZEER HOGE EROSIEGEVOELIGHEID:

Afhankelijk van de teeltcategorie moet u de volgende maatregelen nemen:

- ▶ Het omzetten van blijvend grasland naar akkerland is verboden, met uitzondering van blijvend grasland dat is aangelegd ter uitvoering van een beheerovereenkomst of een overeenkomst gesloten in het kader van het erosiebesluit.
- ▶ Voor teelten ingezaaid vóór 1 januari moet u zowel een maatregel toepassen uit het basispakket (zie verder) als een maatregel uit ofwel het keuzepakket bufferstroken (zie verder), ofwel het keuzepakket teelttechnische maatregelen (zie verder), ofwel het keuzepakket structurele erosiebestrijdingswerken (zie verder).
- ▶ Voor teelten ingezaaid na 1 januari hebt u 2 keuzemogelijkheden: een maatregel toepassen uit het basispakket alsook een maatregel uit zowel het keuzepakket bufferstroken als het keuzepakket teelttechnische maatregelen, ofwel een maatregel toepassen uit het basispakket en een maatregel uit het keuzepakket structurele erosiebestrijdingswerken.
- ▶ Voor meerjarige teelten moet u ofwel er voor zorgen dat de bodem voor minstens 80 % bedekt is door de combinatie van enerzijds de teelt zelf en van anderzijds gras of een andere waterdoorlatende

bodembedekking tussen de rijen, ofwel een maatregel toepassen uit het keuzepakket structurele erosiebestrijdingswerken.

3 VERPLICHTINGEN OP PERCELEN MET EEN HOGE EROSIEGEVOELIGHEID:

Afhankelijk van de teeltcategorie moet u de volgende maatregelen nemen:

- ▶ Voor teelten ingezaaid vóór 1 januari moet u een maatregel toepassen uit ofwel het basispakket ofwel het keuzepakket bufferstroken, ofwel het keuzepakket teelttechnische maatregelen, ofwel het keuzepakket structurele erosiebestrijdingswerken.
- ▶ Voor teelten ingezaaid na 1 januari moet u een maatregel toepassen uit het basispakket alsook een maatregel uit ofwel het keuzepakket bufferstroken, ofwel het keuzepakket teelttechnische maatregelen, ofwel een maatregel toepassen uit het keuzepakket structurele erosiebestrijdingswerken. Indien u een maatregel uit het keuzepakket structurele erosiebestrijdingswerken toepast, is het toepassen van een maatregel uit het basispakket niet verplicht.
- ▶ Voor meerjarige teelten moet u ofwel er voor zorgen dat de bodem voor minstens 80 % bedekt is door de combinatie van enerzijds de teelt zelf en van anderzijds gras of een andere waterdoorlatende bodembedekking tussen de rijen, ofwel een maatregel toepassen uit het keuzepakket bufferstroken ofwel een maatregel toepassen uit het keuzepakket structurele erosiebestrijdingswerken.

4 MAATREGELLEN VERVAT IN HET BASISPAKKET EN DE KEUZEPAKKETTEN:

4.1 BASISPAKKET

- ▶ Als de teelt geogst wordt vóór 15 oktober, moet u minstens één van de volgende maatregelen toepassen:
 - > het inzaaien van een groenbedekker vóór 1 december;
 - > het inzaaien van een andere teelt vóór 1 december.
- ▶ Als de teelt geogst wordt na 15 oktober, moet u minstens één van de volgende maatregelen toepassen:
 - > het inzaaien van een groenbedekker vóór 1 december;
 - > de bodem niet-kerend bewerken vóór 1 december;
 - > het inzaaien van een andere teelt vóór 1 december;
 - > het behouden van een bodembedekking door oogstresten bij korrelmais, spruiten en andere koolsoorten tot de inzaai van de volgende teelt;
 - > het toepassen van winter-voorploegen (winterlabeur) op percelen met een leem- en kleibodem (op basis van de bodemkaart of bodemstaal).
- ▶ Als de teelt niet geogst is op 1 december, moet u minstens één van de volgende maatregelen toepassen:
 - > het behouden van de teelt of van de teeltresten tot de inzaai van de volgende teelt;
 - > het toepassen van winter-voorploegen (winterlabeur) op percelen met een leem- en kleibodems (op basis van de bodemkaart of bodemstaal).

Let op! Wanneer u het basispakket moet toepassen, moet u ook rekening houden met de verplichtingen voor een minimale bodembedekking (GLMC 6). Wat dat concreet inhoud is beschreven in hoofdstuk drie van de fiche Minimale bodembedekking (GLMC 6).

4.2 KEUZEPAKKET BUFFERSTROOK VOOR EEN PERCEEL MET EEN ZEER HOGE EROSIEGEVOELIGHEID (PAARS PERCEEL)

Minstens één van de volgende maatregelen moet u uitvoeren:

- ▶ het hebben of aanleggen van een grasbufferstrook van minstens 9 m breed bij een perceel met uniforme helling, in samenwerking met een erosiecoördinator;
- ▶ het hebben of aanleggen van een grasgang van minstens 12 m breed bij een perceel met een zink of een droge vallei, in samenwerking met een erosiecoördinator;
- ▶ het hebben of aanleggen van een graszone bij een perceel met een complexe topografie, in samenwerking met een erosiecoördinator;
- ▶ het hebben of aanleggen van een dam uit plantaardige materialen bij een perceel met complexe topografie, eventueel in combinatie met een grasbufferstrook, in samenwerking met een erosiecoördinator.

4.3 KEUZEPAKKET TEELTTECHNISCHE MAATREGELEN VOOR EEN PERCEEL MET EEN ZEER HOGE EROSIEGEVOELIGHEID (PAARS PERCEEL)

Minstens één van de volgende maatregelen moet u uitvoeren:

- ▶ niet kerende bodembewerking toepassen voor de inzaai van de teelt;
- ▶ directe inzaai toepassen;
- ▶ strip-till toepassen bij de inzaai van de teelt;
- ▶ bij niet-biologische aardappelen is het aanleggen van drempels sowieso verplicht. Bij biologische aardappelteelt is schoffelen en wieden toegelaten als alternatief voor drempels;
- ▶ bij andere ruggenteelten dan aardappelen is het aanleggen van drempeltjes of het toepassen van een diepe tandbewerking verplicht.

4.4 KEUZEPAKKET BUFFERSTROOK VOOR EEN PERCEEL MET EEN HOGE EROSIEGEVOELIGHEID (ROOD PERCEEL)

Minstens één van de volgende maatregelen moet u uitvoeren:

- ▶ het hebben of aanleggen van een grasbufferstrook van minstens 9 m breed bij een perceel met een uniforme helling;
- ▶ het hebben of aanleggen van een grasgang van minstens 12 m breed bij een perceel met een zink of een droge vallei;
- ▶ het hebben of aanleggen van een graszone bij een perceel met een complexe topografie, in samenwerking met een erosiecoördinator;
- ▶ het hebben of aanleggen van een dam uit plantaardige materialen bij een perceel met complexe topografie, eventueel in combinatie met een grasbufferstrook, in samenwerking met een erosiecoördinator.

4.5 KEUZEPAKKET TEELTTECHNISCHE MAATREGELLEN VOOR EEN PERCEEL MET EEN HOGE EROSIEGEVOELIGHEID (ROOD PERCEEL)

Minstens één van de volgende maatregelen moet u uitvoeren:

- ▶ niet kerende bodembewerking toepassen voor de inzaai van de teelt;
- ▶ directe inzaai toepassen;
- ▶ strip-till toepassen bij de inzaai van de teelt;
- ▶ zaaïen volgens de hoogtelijnen bij andere dan ruggenteelten;
- ▶ bij niet-biologische aardappelen is het aanleggen van drempels sowieso verplicht. Bij biologische aardappelteelt is schoffelen en wieden toegelaten als alternatief voor drempels;
- ▶ bij andere ruggenteelten dan aardappelen is het aanleggen van drempeltjes of het toepassen van een diepe tandbewerking verplicht;
- ▶ onbeteelde zones (kopkokers) inzaaien met gras in de groeifase van de teelt.

4.6 KEUZEPAKKET STRUCTURELE EROSIEBESTRIJDINGSWERKEN

Het pakket “Structurele erosiebestrijdingswerken” is een keuzemogelijkheid bij alle betreffende percelen om voorzieningen permanent aan te leggen om erosieproblemen van één of meerdere percelen te vermijden. Deze structurele werken worden aangelegd om afstromend water en sediment tijdelijk op te vangen in een bufferzone of in een uitgegraven erosiepoel achter een (aarden) dam, waarbij het sediment bezinkt en het water vertraagd wordt afgevoerd of om het afstromend (modder)water af te leiden van bedreigde locaties naar een lager gelegen structureel erosiewerk. Op deze manier vermindert de kans op bodemerosie stroomafwaarts en worden wegen en bebouwing beschermd tegen water- en modderoverlast en wordt het afvoerdebiet naar het grachtenstelsel en waterlopen beperkt.

In tegenstelling tot de meeste andere maatregelen, zijn structurele erosiewerken ook effectief bij extreme neerslagbuien. M.a.w. structurele erosiewerken bieden een ‘ultieme’ bescherming van afwaarts gelegen woonwijken, infrastructuur en waterlopen bij extreme weersomstandigheden.

Minstens één van de volgende maatregelen moet u uitvoeren:

- ▶ het hebben of aanleggen van een bufferende aarden dam met een erosiepoel (eventueel met een geleidende aarden dam);
- ▶ het hebben of aanleggen van een bufferbekken (eventueel met een geleidende aarden dam).

De maatregelen zijn gebonden aan de volgende voorwaarden:

- ▶ De aanleg van de structurele erosiebestrijdingswerken voldoet aan de code goede praktijk voor erosiebestrijdingswerken en gebeurt verplicht onder coördinatie van een erosiecoördinator. De aanleg van de maatregel moet goedgekeurd worden door de overheid of uitgevoerd worden in het kader van het Erosiebesluit van de Vlaamse Regering.
- ▶ Ook reeds aangelegde structurele erosiebestrijdingswerken komen in aanmerking nadat deze zijn goedgekeurd door de overheid of aangelegd werden in het kader van het erosiebesluit.
- ▶ De maatregel moet aanwezig zijn op een akkerbouwperceel dat de landbouwer zelf gebruikt; maatregelen aanwezig op een openbaar domein komen niet in aanmerking.
- ▶ Enkel het oorspronkelijke perceel waarop de maatregel is aangelegd voldoet aan het pakket ‘structurele erosiebestrijdingswerken’. Andere percelen waarvan water en sediment in de buffervoorziening terecht komen, voldoen niet aan het pakket structurele erosiebestrijdingswerken. Voor deze percelen moet u maatregelen uit de andere pakketten kiezen.

4.7 ENKELE BEGRIPPEN UIT DE KEUZEPAKKETTEN:

- ▶ directe inzaai: het direct inzaaien in een voldoende bodembedekking. Om gunstige zaicondities te creëren wordt bij directe inzaai toegestaan dat de bodem, vóór de insnijding van de zaikouters, wordt geopend en verkruid. Concreet gaat het om schijven of een combinatie van schijven en tanden die werkzaam zijn in dezelfde lijn als de zaikouter en met een werkbreedte per schijf van maximaal 3 cm;
- ▶ strip-till: de techniek waarbij de teelt ingezaaid wordt op een strook bewerkte grond van maximaal 30 cm breed, terwijl de rest van het veld onbewerkt blijft en een voldoende bodembedekking heeft;
- ▶ drempeltjes: aanaarelingen aangebracht dwars tussen de ruggen met een aangepaste machine.
- ▶ In samenwerking met een erosiecoördinator: De standaardinvulling van het keuzepakket bufferstrook bestaat uit de aanleg van een grasbufferstrook van minstens 9 m breed onderaan elk afhellend gedeelte van het perceel en de aanleg van een grasgang van minstens 12 m breed in elke droge vallei in het perceel. Wanneer u van deze standaardinvulling afwijkt, moet u aan de hand van een schriftelijk attest of een equivalent bewijs kunnen aantonen dat de genomen maatregelen gevalideerd zijn door een erosiecoördinator. In gemeenten waar een erosiecoördinator actief is, is deze persoon het eerste aanspreekpunt. Wanneer er geen erosiecoördinator actief is in de gemeente, kunt u beroep doen op een bedrijfsplanner van de Vlaamse Landmaatschappij. Indien u een passende beheersovereenkomst heeft afgesloten, volstaat dit om de samenwerking aan te tonen.

5 GESPECIALISEERDE PRODUCTIEMETHODE ‘ECJ’ EN ‘ECN’

Als u bufferstroken hebt aangelegd kunt u deze stroken niet gebruiken om én te voldoen aan de conditionaliteit ‘bodembewerkingsbeheer erosie’ (GLMC 5) én om de steun voor de ecoregeling ‘grasbufferstroken’ aan te vragen. Indien er verplichtingen zijn in het kader van erosiegevoeligheid, moet u beslissen of u de bufferstrook wilt gebruiken voor bodembewerkingsbeheer (GLMC 5) of als ecoregeling.

- ▶ Wilt u de strook voor conditionaliteit gebruiken dan moet u de gespecialiseerde productiemethode ‘ECJ’ opgeven. De resterende oppervlakte van de bufferstrook kan dan uitbetaald worden voor de ecoregeling op voorwaarde dat de minimale breedte van de ecoregeling bovenop de verplichte breedte voor de conditionaliteit wordt behaald.
- ▶ Wanneer u de bufferstrook niet wilt gebruiken om aan uw verplichting te voldoen omdat u uw verplichting via een andere maatregel kunt invullen, kunt u de gespecialiseerde productiemethode ‘ECN’ gebruiken.
- ▶ In beide gevallen geeft u de gespecialiseerde productiemethode en de overeenkomstige bijkomende bestemming voor bufferstroken op en zal de steun voor ecoregeling bufferstroken volledig of deels worden uitbetaald.

6 WELKE INFORMATIE VIND IK TERUG OP DE VERZAMELAANVRAAG OF HET E-LOKET?

De beschikbare gegevens in verband met de erosiegevoeligheid van een bepaald perceel worden voorgedrukt op de verzamelaanvraag. Zo heeft u een duidelijke indicatie op welke percelen u erosie maatregelen moet nemen.

Het bodemtype van uw perceel kunt u raadplegen op het infodetail van uw perceel op het e-loket.

7 WAAR VIND IK MEER INFORMATIE OVER EROSIEBESTRIJDING?

De Vlaamse erosiecoördinatoren hebben hun expertise gebundeld op de website www.erosie.be waar landbouwers kunnen nagaan welke maatregelen het meest geschikt zijn om hun percelen te wapenen tegen afstromende modder.

8 AANDACHTSPUNTEN

Een erosiebufferstrook is verplicht aan te leggen op

- ▶ Paars perceel bij inzaai van een zomerteelt, samen met de toepassing van een teelttechnische maatregel en met een maatregel uit het basispakket;
- ▶ Paars perceel bij inzaai van een winterteelt, samen met een maatregel uit het basispakket;
- ▶ Rood perceel bij inzaai van een zomerteelt, samen met een maatregel uit het basispakket.

De erosiebufferstrook moet gedurende heel het kalenderjaar er liggen. In het najaar mag de bufferstrook enkel ondergewerkt worden voor de inzaai van een wintergraan of voor de inzaai van een groenbedekker.

Drempels zijn aanaardingen aangebracht dwars tussen de ruggen met een aangepaste machine. De drempels zorgen ervoor dat water niet zomaar kan afstromen tussen de ruggen. Ze moeten daarom voldoende hoog zijn en met de gepaste frequentie aangelegd worden zodat de drempels het regenwater kunnen opvangen.

CONDITIONALITEIT – MINIMALE BODEMBEDEKKING

(GLMC 6)

Kale bodems zijn kwetsbaar voor erosie en uitspoeling van nutriënten. Het bedekt houden van de bodem zorgt dan ook voor bescherming in de meest kwetsbare periodes.

De bodem maximaal bedekt houden tijdens de winter door:

- ▶ Het inzaaien van een groenbedekker of een nateelt;
- ▶ Het behouden van de stoppels en opslag
- ▶ Het behouden van de gewasresten na de oogst
- ▶ Het behouden van de teelt

1 NORM

U moet zorgen voor een minimale bodembedekking tijdens de winter. Hieraan voldoet u door op minstens 80% van het totale bouwlandareaal van het bedrijf, één van de volgende maatregelen te nemen die u minstens aanhoudt in de periode van 1 december tot en met 31 januari zodat tijdens de winter een minimale bodembedekking aanwezig is:

- ▶ ofwel zaait u een groenbedekker of een nateelt in. Tot aan de start van de veldwerkzaamheden voor de inzaai van de groenbedekker of de nateelt behoudt u de stoppels en opslag of laat u de plantenresten van de hoofdteelt aan de oppervlakte liggen om voor een bedekking van de bodem te zorgen;
- ▶ ofwel behoudt u de stoppels en opslag na de oogst van de hoofdteelt;
- ▶ ofwel laat u de plantenresten van de hoofdteelt aan de oppervlakte liggen om voor een bedekking van de bodem te zorgen
- ▶ ofwel behoudt u de teelt tijdens de winterperiode.
- ▶ Een kerende bodembewerking waarbij de plantenresten worden ondergewerkt zoals ploegen, spitten, frezen of diepfrezen is niet toegestaan tot de start van de veldwerkzaamheden voor de inzaai van de groenbedekker of de nateelt die als voortteelt of hoofdteelt zal dienen in de volgende campagne.

Met opslag wordt het kiemen bedoeld van zaden die na de oogst op het veld zijn achtergebleven, dus zowel oogstverliezen als andere kruiden kunnen voor opslag zorgen.

Als na de oogst onvoldoende oogstresten achterblijven of te verwachten is dat die oogstresten snel verteerd zullen zijn om nog te zorgen voor een bodembedekking tot en met 31 januari, dan is de inzaai van een groenbedekker of een nateelt de enige mogelijkheid als u het perceel wil laten meetellen om op minstens 80% van het totale bouwlandareaal minimale bedekking te realiseren.

2 UITZONDERING VOOR KLEI- EN LEEMBODEMS

Op percelen met een zware bodemtextuur, namelijk met een klei- of leembodem, is winterploegen toegestaan

- ▶ vanaf 15 oktober op de andere kleibodems dan deze gelegen in de landbouwstroken Polders en Duinen, en
- ▶ vanaf 1 december op de leembodems

Voor percelen met een kleibodem gelegen in de landbouwstreek Polders en Duinen is winterploegen altijd toegestaan.

Landbouwstreek	Vroegste ploegdatum op kleibodem	Vroegste ploegdatum op leembodem
Polders en Duinen	-	1 december
Zandstreek, Kempen, Zandleemstreek, Leemstreek, Weidestreek (Luik)	15 oktober	1 december

Hierbij houdt u de bodem na de oogst van de hoofdteelt tot de aanvang van het winterploegen bedekt door:

- ▶ ofwel de inzaai van een groenbedekker of een nateelt na de oogst van de hoofdteelt,
- ▶ ofwel het behouden van de stoppels en opslag,
- ▶ ofwel het aan de oppervlakte laten liggen van de plantenresten na de oogst van de hoofdteelt.

Wanneer u op de klei- of leembodem een nateelt inzaait die voor een bodembedekking in de winter zorgt, is ook aan deze GLMC-voorwaarde voldaan.

Een kleibodem wordt volgens de bodemkaart gekarakteriseerd met de codes U (zware klei) of E (klei) of vergelijkbare bodems in de Zeepolders of in de bodemstaalanalyse met de codes 50 (klei), 60 (lichte polder), 70 (polder).

Een leembodem wordt volgens de bodemkaart gekarakteriseerd met de codes A (leem) of in de bodemstaalanalyse met de codes 35 (lichte leem), 40 (leem) en 45 (zware leem), of een combinatie van deze codes U, E, A.

De bodemkaart kunt u terugvinden op de website van [Databank Ondergrond Vlaanderen](#).

Het bodemtype van uw perceel kunt u raadplegen op het infodetail van uw perceel op het e-loket.

Zware gronden met bodemtextuur klei en leem moeten kunnen geploegd worden vóór de winter om een goede bodemstructuur te kunnen behouden. De bodemtexturen klei en leem zijn immers texturen die minder gemakkelijk te bewerken zijn en gevoelig zijn voor schade aan de bodemstructuur. Deze zwaardere grondtypes worden voor de winter diep bewerkt (ploegen) zodat de ruwe grond door uitvriezen tijdens de winter kan verwerken in een fijn zaibed dat dan in het voorjaar nog oppervlakkig bewerkt kan worden. Hoe meer klei of leem aanwezig is in de bodem, hoe zwaarder het bodemtype is en hoe fragieler de bewerkbaarheid van de grond.

3 HOE TOEPASSEN OP PERCELEN MET EEN HOGE EN ZEER HOGE EROSIEGEVOELIGHEID

Deze basisnorm is tevens van toepassing op percelen met een hoge en zeer hoge erosiegevoeligheid. Wanneer u op deze percelen conform GLMC 5 het basispakket moet toepassen en dat basispakket in strengere voorwaarden voorziet, moet u deze strengere voorwaarden toepassen. Op percelen met een hoge en zeer hoge erosiegevoeligheid gelden daarom de volgende verplichtingen in het kader van het basispakket in combinatie met de verplichtingen op basis van de GLMC-norm 6:

- ▶ Wanneer de hoofdteelt vóór 15 oktober geogst wordt, zaait u vóór 1 december ofwel een groenbedekker ofwel een nateelt in.
 - Tot aan de inzaai van de groenbedekker of de nateelt behoudt u de stoppels en opslag of laat u de plantenresten aan de oppervlakte liggen om voor een bedekking van de bodem te zorgen.
- ▶ Wanneer de hoofdteelt geogst wordt na 15 oktober maar vóór 1 december, minstens één van de volgende maatregelen toepassen:
 - > u zaait een groenbedekker of een andere teelt in, waarbij u tot de inzaai ervan de stoppels en opslag behoudt of de plantenresten aan de oppervlakte laat liggen om voor een bedekking van de bodem te zorgen;
 - > bij korrelmais, spruiten en andere koolsoorten laat u de plantenresten aan de oppervlakte liggen om voor een bedekking van de bodem te zorgen tot de inzaai van de volgende teelt;
 - > u past winterploegen (winterlabeur) toe op percelen met een leem- en kleibodem (op basis van de bodemkaart of bodemstaal), waarbij een perceel met een kleibodem vanaf 15 oktober kan geploegd worden en een perceel met een leembodem vanaf 1 december⁽¹⁾. Hierbij houdt u de bodem na de oogst van de hoofdteelt tot de aanvang van het ploegen bedekt door:
 - * ofwel de inzaai van een groenbedekker na de oogst van de hoofdteelt,
 - * ofwel het behouden van de stoppels en opslag,
 - * ofwel de plantenresten aan de oppervlakte te laten liggen.
- ▶ Wanneer de hoofdteelt niet geogst is op 1 december, moet u minstens één van de volgende maatregelen toepassen:
 - > u behoudt de teelt of de plantenresten na het oogsten tot de inzaai van de volgende teelt;
 - > u past winterploegen (winterlabeur) toe op percelen met een leem- en kleibodem (op basis van de bodemkaart of bodemstaal). Hierbij houdt u de bodem na de oogst van de hoofdteelt tot de aanvang van het ploegen bedekt door de stoppels te behouden en plantenresten te laten liggen.
- ▶ Voor meerjarige teelten: ofwel zorgt u er voor dat de bodem voor minstens 80 % bedekt is door de combinatie van enerzijds de teelt zelf en van anderzijds gras of een andere waterdoorlatende bodembedekking tussen de rijen, ofwel past u een maatregel toe uit het keuzepakket structurele erosiebestrijdingswerken. Op percelen met hoge erosiegevoeligheid kunt u ook een maatregel uit het keuzepakket bufferstroken kiezen (zie keuzepakketten vermeld bij GLMC 5).

4 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ Na het oogsten van o.a. aardappelen, bieten,... blijven er meestal weinig gewasresten achter op het perceel die voor een bodembedekking tot en met 31 januari kunnen zorgen. Daarom is de inzaai van een groenbedekker of nateelt hier nodig om een minimale bodembedekking te verzekeren tot en met 31 januari als u het perceel wil laten meetellen voor de realisatie van een minimale bodembedekking op minstens 80% van het totale bouwlandareaal..

- ▶ Bij het inzaaien van groenbedekkers of nateelt moet u tot aan de veldwerkzaamheden hiervan de stoppels behouden of plantenresten aan de oppervlakte laten liggen om zo de bodem bedekt te houden.
- ▶ Indien u een kerende bodembewerking toepast na de oogst van korrelmaïs, is de bodem niet langer bedekt. In dat geval moet u nog een groenbedekker of een nateelt (wintergewas) inzaaien als u het betrokken perceel wilt laten meetellen voor de realisatie van een minimale bodembedekking op minstens 80% van het totale bouwlandareaal.

CONDITIONALITEIT – GEWASROTATIE OP BOUWLAND

(GLMC 7)

Door het roteren van de gewassen op een perceel wordt bodemuitputting vermeden en kan de ontwikkeling van bodempathogenen afgeremd worden, zodat het bodempotentieel behouden blijft.

- ▶ Pas gewasrotatie toe op perceelsniveau
- ▶ Als alternatief kunt u ook gewasdiversificatie toepassen op uw bedrijf
- ▶ Aardappelen: slechts éénmaal om de drie jaar op eenzelfde perceel, voor gecertificeerde pootaardappelen: éénmaal om de vier jaar

1 BASISNORM GEWASROTATIE

Op **perceelsniveau** zorgt u ervoor dat u elk jaar gewasrotatie toepast op elk bouwlandperceel door:

- ▶ Ofwel een hoofdteelt te telen die behoort tot een andere gewasgroep dan de gewasgroep waartoe de hoofdteelt van het voorgaande jaar behoort;
- ▶ Ofwel na de hoofdteelt van het voorgaande jaar een nateelt aan te houden die minstens twaalf weken op het perceel aanwezig blijft. De nateelt behoort tot een andere gewasgroep dan de hoofdteelt van het betrokken jaar;
- ▶ Deze voorwaarde geldt niet voor percelen die in het voorgaande jaar meerjarige gewassen, grassen en andere kruidachtige voedergewassen of braakliggend land als teelt hadden.
- ▶ Een hoofdteelt verschilt van de hoofdteelt van het voorgaande jaar wanneer deze teelt tot een andere gewasgroep (zie punt 3) behoort.

2 ALTERNATIEF VOOR DE BASISNORM GEWASROTATIE: GEWASDIVERSIFICATIE

Wanneer u niet aan de basisnorm gewasrotatie, kunt u als alternatief ook aan deze verplichting voldoen door gewasdiversificatie toe te passen op uw bedrijf op de volgende manier:

Als het bouwlandareaal van uw bedrijf:

- ▶ meer dan 10 en niet meer dan 30 hectare bedraagt, moet u op dat bouwland minstens 2 verschillende hoofdteelten telen. De omvangrijkste teelt mag daarbij niet meer dan 75% van het areaal bouwland innemen.

- ▶ meer dan 30 hectare bedraagt, moet u op dat bouwland minstens 3 verschillende hoofdteelten telen. De omvangrijkste teelt mag niet meer dan 75% van het areaal bouwland beslaan en de twee omvangrijkste gewassen samen niet meer dan 95%.
- ▶ Met verschillende hoofdteelten worden teelten bedoeld die tot een verschillende gewasgroep (zie punt 3) behoren.

3 DEFINITIE GEWASGROEP

Een gewasgroep voor de norm gewasrotatie is een groep van teelten die behoren tot hetzelfde geslacht of dezelfde soort. Zo is er de gewasgroep 'Bieten' (geslacht) waartoe voederbiet, suikerbiet en rode biet behoren. Een ander voorbeeld is de gewasgroep 'Koolachtigen' (soort) waartoe broccoli, bloemkool, spruitkool, rode kool, ... behoren. Op het e-loket wordt deze opdeling voor u gemaakt. De opdeling vindt u ook op de webpagina ['Tabellen'](#) in de bijhorende tabel 'Gewasgroepen gewasrotatie'.

Winterteelten en zomerteelten worden als afzonderlijke gewasgroepen beschouwd, ook al behoren ze tot hetzelfde geslacht. Zo worden bijvoorbeeld wintertarwe en zomertarwe als twee verschillende gewasgroepen beschouwd. Spelt (*Triticum spelta*) wordt aanzien als een aparte gewasgroep ten aanzien van gewassen die behoren tot hetzelfde geslacht.

Silomais, korrelmais of een mengsel van mais met een andere teelt (vb. vlinderbloemigen) worden allemaal aanzien als mais en behoren tot dezelfde gewasgroep. Het afwisselen van deze teelten, zorgt dus niet voor een gewasrotatie op het perceel.

4 TOEGESTANE AFWIJKINGEN VAN DE BASISNORM VOOR GEWASROTATIE

De volgende **bedrijven** zijn vrijgesteld van de toepassing van de basisnorm voor gewasrotatie:

- ▶ Bedrijven waarbij meer dan 75 % van het bouwland in 2025 ofwel wordt gebruikt voor de productie van grassen of andere kruidachtige voedergewassen, ofwel braak ligt, ofwel wordt gebruikt voor de teelt van vlinderbloemige gewassen ofwel wordt gebruikt voor een combinatie van deze toepassingen.
- ▶ Bedrijven waarbij meer dan 75 % van het subsidiabele landbouwareaal in 2025 ofwel blijvend grasland is, ofwel wordt gebruikt voor de productie van grassen of andere kruidachtige voedergewassen.
- ▶ Bedrijven waarvan het bouwlandareaal in 2025 niet meer dan 10 hectare bedraagt.

Volgende **percelen bouwland van de voorgaande campagne** zijn vrijgesteld van de basisnorm voor gewasrotatie, deze vrijstellingen gelden dus niet bij de alternatieve invulling via gewasdiversificatie:

- ▶ Percelen met meerjarige gewassen, grassen en andere kruidachtige voedergewassen of braakliggend land.
 - > Onder de meerjarige gewassen vallen o.a. de teeltcodes meerjarige klaver (722), rode klaver (723), meerjarige luzerne (732), artisjok (8586, 9586) en bieslook (865 en 965)
 - > Onder de grassen en andere kruidachtige voedergewassen vallen de teeltcodes gras (60), graskruiden (63), festulolium (638) grasluzerne (660), grasklaver (700), mengsel gras en vlinderbloemigen (745), zaaizaad gras (601), graszoden (955), weiland met oogstbare bomen (9827) en natuurlijk grasland met onderhoud (9828).
 - > Onder braak vallen de teeltcodes braak met onderhoud (82), faunabraak (98) en bloemenmengsels (9831).

- ▶ Percelen met teelten onder vaste overkapping in volle grond (gespecialiseerde productiemethode 'SER' of 'LVG').
- ▶ Percelen met sierplanten in containers op en in volle grond (gespecialiseerde productiemethode 'CIV').
- ▶ Percelen met knolbegonia (teeltcode 9571).
- ▶ Percelen met aardbeien (teeltcodes 9516 en 9724) en forcerie van witloof (teeltcodes 8515 en 9515)
- ▶ Percelen die in voorgaande jaren een lopende beheerovereenkomst hadden met VLM.
- ▶ Op percelen besmet met knolcyperus is mais na mais toegelaten tot wanneer het perceel vrij van knolcyperus is. De vrijstelling geldt voor elk aangemeld perceel ongeacht de omvang van de besmetting. Deze afwijking is toegestaan om knolcyperus effectief te kunnen bestrijden. Op basis van de verplichtingen voor geïntegreerde bestrijding (IPM) is de bestrijding van knolcyperus verplicht. Enkel in de maisteelt kunnen nog in België erkende selectieve herbiciden voor de bestrijding van knolcyperus gebruikt worden. Voor een succesvolle bestrijding van knolcyperus is het van belang dat op besmette percelen de maisteelt continu kan doorgezet worden tot het perceel vrij is van besmetting. Een te vroege onderbreking van de behandeling geeft de nog niet volledig verdwenen knolcyperus de kans zich opnieuw uit te breiden waardoor de bestrijding over een langere periode zou moeten aangehouden worden. Enkel percelen die in de verzamelaanvraag aangemerkt zijn als besmet met knolcyperus komen voor deze afwijking in aanmerking. Percelen die voor knolcyperus aangemeld zijn, kunnen niet samengevoegd worden met omliggende percelen tot het moment dat ze terug 'vrij van knolcyperus' zijn. Percelen waarop u knolcyperus vaststelt, moet u melden aan de regio met een foto van de besmetting op het perceel zelf. Daarnaast vermeldt u de graad van besmetting (oppervlakte in m²) en of het gaat om een hard of diffuse besmetting. Dat kan via info@lv.vlaanderen.be of de LV-Agrilens-app.
- ▶ Percelen met een subsidiabele teelt maar die omwille van de productiemethode (groeimedium) niet subsidiabel zijn en dus geen bouwland zijn (productiemethode serre groeimedium 'SGM', loods met teelt op betonvloer 'LOO', niet-permanente overkapping op groeimedium 'NPO', teelt op groeimedium in open lucht (containerveld) 'CON').

Volgende percelen worden beschouwd als voldaan aan de gewasrotatieverplichting:

- ▶ Biologisch gecertificeerde percelen in de voorgaande campagne. Dat geldt voor alle bio-gecertificeerde percelen en percelen in omschakeling die door de controleorganen zijn bevestigd. Niet-bevestigde bio-percelen of te laat aangemelde bio-percelen moeten net als de gangbare percelen van het bedrijf wel voldoen aan gewasrotatie.
- ▶ Percelen van CSA-bedrijven of pluktuinen met veel verschillende teelten op 1 perceel in het voorgaande jaar en die in de opeenvolgende jaren (ruimtelijk) roteren. De percelen zijn aangegeven met volgende teeltcodes:
 - > Rotatieteelt van groentegewassen (teeltcode '899')
 - > Rotatieteelt van snijbloemen andere dan rozen (teeltcode '9755')

5 SPECIFIEKE NORM VOOR AARDAPPELEN

Op een perceel waar u aardappelen teelt, moet u minstens twee jaar een ander gewas telen alvorens u opnieuw aardappelen op dat perceel kunt telen. Deze verplichting geldt niet voor de teelt van aardappelen onder niet verplaatsbare serres. Bij de teelt van gecertificeerd pootgoed is dit minstens drie jaar. Om fytosanitaire redenen mag er voor de nieuw aangelegde percelen aardappelen geen overlap zijn met percelen waar in de voorgaande jaren aardappelen werden geteeld.

Aardappelen die vroeg geoogst worden, geeft u aan als voorteel. Deze voorteel van aardappelen wordt ook meegenomen in de rotatie van aardappelteelt.

6 WELKE INFORMATIE VIND IK TERUG IN DE VERZAMELAANVRAAG OP HET E-LOKET?

6.1 ROTATIE AARDAPPELEN

Op het e-loket kunt u van elk perceel de teelthistoriek raadplegen onder ‘informatie over een punt’. Ook kunt u daar de rotatiestatus aardappelen nagaan. De rotatiestatus aardappelen is eveneens terug te vinden onder de rubriek “Perceelsinfo” – “Algemeen”.

6.2 GEWASROTATIE

In de verzamelaanvraag op het e-loket kunt u nagaan aan de hand van de bijgaande schema’s of u al dan niet voldoet aan gewasrotatie of, als alternatief, aan gewasdiversificatie.

gewasrotatie 1 / 2

E-LOKET
DEPARTEMENT
LANDBOUW & VISSERIJ

Verzamelaaanvraag 2025

Naar overzicht steun Naar percelen Naar opmerkingen Naar indienen

Gewasrotatie op bouwland (GLMC7)
De voorwaarde conditionaliteit gewasrotatie op bouwland werd nageleefd. (CDROOK)

Overzicht
De tabel wordt altijd berekend, ook voor landbouwers die vrijgesteld zijn of geen premies aanvragen.
Meer informatie over conditionaliteit en gewasrotatie op bouwland (GLMC 7) vindt u op onze website.

Te voldoen:	Optie 1 Gewasrotatie	Optie 2 Gewasdiversificatie
Voldoen:	Niet voldaan	Voldaan

Detail

Gewasrotatie Gewasdiversificatie 2 tabs

	In uw aangifte
Aantal percelen bouwland	5
Aantal percelen geroteerd	2
Aantal percelen niet geroteerd	2
Aantal percelen vrijgesteld	1
Voldoen:	Niet voldaan

Percelen

Perceel 2025				Rotatie	
Nr	Perceelsnaam	Ref. opp (ha)	Hoofddeeltgroep	Geroteerd	Reden
> 2		112	Grassen	Vrijgesteld	Grassen
> 3		0.35	Mais	Geroteerd	
> 4		0.75	Mais	Niet geroteerd	
> 5		0.75	Mais	Geroteerd	
> 8		4.23	Mais	Niet geroteerd	

Perceel 2024					Rotatie
Nr	Hoofddeeltgroep	Nateeltgroep	Nateelt2 groep	Overlap (ha)	Rotatie
4	Mais	Grassen		2.13	Geroteerd
Nieuw	Grassen			110	Vrijgesteld
6	Mais			100	Niet geroteerd

E-LOKET
DEPARTEMENT
LANDBOUW & VISSERIJ

Verzamelaanvraag 2025

[Naar overzicht steun](#)
[Naar percelen](#)
[Naar opmerkingen](#)
[Naar indienen](#)

Gewasrotatie op bouwland (GLMC7)

De voorwaarde conditionaliteit gewasrotatie op bouwland werd nageleefd. (CDROOK)

Overzicht

De tabel wordt altijd berekend, ook voor landbouwers die vrijgesteld zijn of geen premies aanvragen.
Meer informatie over conditionaliteit en gewasrotatie op bouwland (GLMC 7) vindt u op onze website.

	Optie 1	Optie 2
Te voldoen:	Gewasrotatie	Gewasdiversificatie
Voldaan:	Niet voldaan	Voldaan

Detail

2 tabs

Te voldoen:	In uw aangifte:		
Totaal aangegeven oppervlakte door u in 2025			150.00 ha
Oppervlakte bouwland 2025			100.00 ha
Aantal verschillende teeltgroepen	Minstens 3	3	Voldaan
Maximum % grootste teeltgroep	75.00 %	70.00 %	Voldaan
Maximum % 2 grootste teeltgroepen	95.00 %	85.00 %	Voldaan
Voldaan:			Voldaan

Teeltgroepen gewasdiversificatie

Teeltgroep	Totale oppervlakte teeltgroep (ha)	Verhouding teeltgroep/bouwland (%) ▲
> Mais	70.00	70.00
> Aardappelen	15.00	15.00
> Bieten	15.00	15.00

Nr	Perceelsnaam	Hoofddeelt aangifte	Hoofddeelt controle	Referentie oppervlakte (ha)
5	Zeveren	71 - voederbieten		1.00
15	Grammene	71 - voederbieten		10.00
25	Gottem	201 - silomais	71 - voederbieten	4.00

7 NIEUW IN 2025

De norm gewasrotatie geldt vanaf 2025 nog enkel op perceelsniveau en dit voor elk bouwlandperceel. Als alternatief voor gewasrotatie op perceelsniveau geldt gewasdiversificatie op bedrijfsniveau zoals omschreven in punt 2, eveneens om te voldoen aan deze norm.

CONDITIONALITEIT – INSTANDHOUDING VAN NIET-PRODUCTIEVE ELEMENTEN VOOR MEER BIODIVERSITEIT OP LANDBOUWBEDRIJVEN (GLMC 8)

Deze norm moet er toe bijdragen dat:

- ▶ waardevolle landschapselementen in het landbouwlandschap in stand worden gehouden,
- ▶ vogels tijdens de broedperiode worden beschermd,
- ▶ de inzet van gewasbeschermingsmiddelen in de strijd tegen invasieve planten beperkt blijft.

- ▶ Behoud de landschapselementen
- ▶ Snoei niet tijdens het broedseizoen
- ▶ Bestrijd invasieve plantensoorten

1 INSTANDHOUDEN LANDSCHAPSELEMENTEN

U moet binnen én buiten de zones aangeduid in het kader van de Vogel- en Habitatrictlijn (Natura2000-gebieden) het verbod op het wijzigen van landschapselementen, de (omgevings)vergunningsplicht voor het wijzigen van landschapselementen en de voorwaarden opgenomen in de vergunning, naleven. Voor meer uitleg zie fiche 'Conditionaliteit – Vogelrichtlijn en habitatrictlijn (RBE 3 EN RBE 4)'.

2 VERBOD OP HET SNOEIEN TIJDENS HET BROEDSEIZOEN.

Om verstoring van broedende vogels te vermijden is het tijdens het broedseizoen (indicatief is dat van 15 maart tot 15 juni) verboden om heggen en bomen te snoeien.

3 BESTRIJDING VAN INVASIEVE PLANTENSOORTEN

3.1 BESTRIJDING KNOLCYPERUS

Op percelen besmet met knolcyperus is de teelt van knol-, bol- en wortelgewassen niet toegestaan.

Een perceel is besmet met knolcyperus wanneer er 10 m² of meer duidelijk besmet is met knolcyperus. Eén m² is duidelijk besmet als er minimaal 10 planten/m² staan ofwel een minimale bodembedekking van 50% is (vanaf aan één van deze voorwaarden voldaan is, telt de m² mee).

Percelen waarop een besmetting met knolcyperus wordt vastgesteld, zullen in de verzamelaanvraag aangemerkt worden. Een perceel waarop u zelf een besmetting met knolcyperus vaststelt, meldt u aan de regio met een foto van en op de haard genomen en de vermelding van de graad van besmetting (oppervlakte in m²) en of het gaat om een haard of diffuse besmetting. Dit kan via de Agrilens app of via info@lv.vlaanderen.be.

Wanneer uw perceel besmet is met knolcyperus, neemt u best contact op met een praktijkcentrum met ervaring in de bestrijding van knolcyperus voor verdere begeleiding, zoals Inagro, Proefhoeve Bottelare, Hooibeekhoeve of PVL Bocholt.

4 NIEUW IN 2025

Vanaf 2025 valt de verplichting weg om 4% van het bouwland (of 3% aan te vullen met vanggewassen tot 7%) te bestemmen als niet-productieve elementen en arealen (NPE).

Wel kunt u op vrijwillige basis niet-productieve arealen en elementen aanleggen en onderhouden. Hiervoor kunt u, zoals ook al in 2023 en 2024 het geval was, een vergoeding ontvangen via de volgende maatregelen:

- ▶ Eco-regeling 'ecoteelten': inzaai van tagetes, gele mosterd, bladrammenas en het faunamengsel.
- ▶ Eco-regeling 'bufferstroken', gaande van grasbufferstroken tot bufferstroken ingezaaid met graskruidmengsels of bloemenmengsels.
- ▶ Steun voor niet-productieve investeringen voor milieu- en klimaatdoelen
- ▶ Agromilieuklimaatmaatregel meerjarige bloemenstrook in de fruitteelt
- ▶ Beheerovereenkomsten voor bufferen van kwetsbare natuur of kwetsbare natuurlijke elementen of voor het creëren van ecologische verbindingen
- ▶ Beheerovereenkomsten voor het onderhoud van houtige kleine landschapselementen
- ▶ Beheerovereenkomsten soortenbescherming

CONDITIONALITEIT - BESCHERMING VAN ECOLOGISCH KWETSBAAR BLIJVEND GRASLAND (GLMC 9 & 10)

Ecologisch kwetsbaar blijvend grasland is aangeduid omwille van de grote biodiversiteitswaarde door aanwezige fauna, flora of een specifiek reliëf. Het behoud van ecologisch kwetsbaar blijvend grasland is en blijft belangrijk omwille van de opgeslagen koolstof in de bodem.

- ▶ Ploeg geen ecologisch kwetsbaar blijvend grasland
- ▶ Zet geen ecologisch kwetsbaar blijvend grasland om

1 VERPLICHTINGEN TER BESCHERMING VAN ECOLOGISCH KWETSBAAR BLIJVEND GRASLAND

Er zijn twee types van 'Ecologisch kwetsbaar blijvend grasland' (EKBG):

- ▶ EKBG dat onder de landbouwwetgeving beschermd is, maar ook onder de bescherming van natuurwetgeving valt door een verbod op of vergunningsplicht voor het wijzigen van de vegetatie:
 - > mag u nooit omzetten of ploegen;
 - > mag u de vegetatie door geen enkele handeling wijzigen (bv. toepassen van gewasbeschermingsmiddelen,...);
 - > mag u nooit bewerken waardoor het reliëf (inclusief microreliëf zoals laantjes) wijzigt;
 - > mag u nooit doorzaaien;
 - > is horizontaal rood gearceerd weergegeven op het e-loket.
- ▶ EKBG dat enkel onder de landbouwwetgeving (GLB) beschermd is:
 - > mag u nooit ploegen;
 - > mag u niet omzetten naar andere vormen van grondgebruik dan 'Grassen en kruidachtige voedergewassen';
 - > mag u nooit bewerken waardoor het reliëf (inclusief microreliëf zoals laantjes) wijzigt;
 - > mag u wel doorzaaien;
 - > mag u wel als een gewoon grasland beheren;
 - > is verticaal rood gearceerd weergegeven op e-loket.

De bemesting van ecologisch kwetsbaar blijvend grasland valt onder de toepassing van het mestdecreet. Er zijn 2 regimes:

- ▶ Op landbouwgronden die in kwetsbaar gebied 'Natuur' liggen, geldt een bemestingsverbod. Dat betekent dat elke vorm van bemesting verboden is met uitzondering van de bemesting door rechtstreekse uitscheiding bij begrazing (maximaal 2 GVE/ha op jaarbasis). De kwetsbare gebieden 'Natuur' komen overeen met de bestemmingen 'Natuurgebieden', 'Natuurontwikkelingsgebieden', 'Natuurreservaten' en 'Bosgebieden' op de gewestplannen of de bestemmingen 'Natuur en reservaat' en 'Bos' volgens de

gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (GRUP's). Binnen die gebieden kan voor sommige percelen onder bepaalde voorwaarden vrijstelling van het bemestingsverbod verkregen worden door twee bepalingen: de ontheffing en de huiskavel. De ontheffing is uitdovend en gaat verloren door overdracht van het gebruik van het perceel. Op de website van de Vlaamse Landmaatschappij (www.vlm.be) is hierover een brochure terug te vinden, samen met twee toelichtingen. In deze brochure zijn alle rechten en plichten geduid alsook de overdrachtsbepalingen toegelicht.

- ▶ Op landbouwgronden die niet in kwetsbaar gebied natuur liggen, gelden de algemene bemestingsnormen van het mestdecreet.

2 WELKE INFORMATIE VIND IK TERUG OP DE VERZAMELAANVRAAG OP HET E-LOKET?

- ▶ De laag met aanduiding EKBG al dan niet beschermd onder natuurwetgeving, is beschikbaar op het e-loket. Open de keuzelijst van de kaartlagen op de kaart via het icoon 'kaartlagen' linksboven en selecteer 'Andere lagen > extra informatie raadplegen 2025'. Daar staat de laag "EKBG – Ecologisch kwetsbaar blijvend grasland 2025" staat in de lijst met de volgende legende:
 - > Verticaal rood gearceerd perceel: enkel beschermd onder landbouwwetgeving
 - > Horizontaal rood gearceerd perceel: zowel beschermd onder natuur- als onder landbouwwetgeving.
- ▶ Het percentage (range) van overlapping van een landbouwgebruiksperceel met de EKBG-laag wordt weergegeven op het e-loket onder de pagina 'Overzicht - 'Perceelsinfo' in de attributen van het perceel (de kolom moet eerst opengeklapt worden in het kolomhoofd door op het pijltje te klikken bij de kolom grasland).

3 NIEUW IN 2025

Voor percelen die als ecologisch kwetsbaar blijvend grasland (EKBG) zijn aangeduid geldt een verbod op het omzetten alsook op het ploegen van deze percelen. Van het ploegverbod voor EKBG kan worden afgeweken om schade door wilde dieren of invasieve soorten aan EKBG te herstellen. De vrijstelling kan enkel gebruikt worden voor het herstel van de beschadigde grasvegetatie.

Voorwaarden:

- ▶ Een melding aan het agentschap Landbouw en Zeevisserij is nodig.
- ▶ Waar het EKBG valt onder een verbod op of vergunningsplicht voor het wijzigen van de vegetatie is ook een ontheffing of vergunning nodig van het agentschap Natuur en Bos (ANB).

